

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 2, 10
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 18³ STRAIPSNIU,
LIETUVOS RESPUBLIKOS TRANSPORTO LENGVATŲ ĮSTATYMO 1, 2, 4, 5, 6, 8
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
TRANSPORTO VEIKLOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 2, 10 straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 18³ straipsniu įstatymo projektu (toliau – KTK projektas), Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymo 1, 2, 4, 5, 6, 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (toliau – TLĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (toliau – TVPI projektas) siekiama sukurti teisinės prielaidas savivaldybėms integruoti lynines transporto priemones į viešojo transporto sistemą (toliau KTK projektas, TLĮ projektas ir TVPI projektas bendrai – Projektas) ir pripažinti reguliariais miesto susisiekimo maršrutais.

Savo esme bei naudojimo paskirtimi lyninės transporto priemonės (ši sąvoka apima funikulierius ir kabamųjų lynų keltuvus) yra viešojo transporto priemonės, kadangi jos yra skirtos nustatytais maršrutais, kuriuos sąlygoja jų infrastruktūra, pervežti didelius kiekius keleivių. Dažniausiai lyninių transporto priemonių infrastruktūra neišsena iš tos pačios gyvenvietės ribų, todėl logiškiausia būtų šias transporto priemones priskirti prie vietinio (miesto, priemiesčio) susisiekimo viešuoju transportu sistemos ir taikyti tame mieste ir/ar priemiestyje galiojančią bilietų sistemą.

Iki šiol lyninės transporto priemonės nėra pripažįstamos sudarančiomis viešojo transporto sistemų dalį, dėl ko yra dirbtinai apribotos galimybės išnaudoti jų privalumus. Dėl šios priežasties nukenčia visi efektyviu viešojo transporto sistemų veikimu suinteresuoti subjektai:

- Nukenčia savivaldybės, kadangi lyninių transporto priemonių reisai nederinami su kitomis viešojo transporto rūšimis (ypač autobusais, troleibusais), kas nulemia viešojo transporto sistemų iškraipymus. Be to, skirtingos bilietų administravimo sistemos ir tvarkos, generuoja papildomus kaštus ir biurokratinę naštą;
- Nukenčia keleiviai, kadangi negali kelionėms lyninėmis transporto priemonėmis panaudoti įsigytų viešojo transporto bilietų, gauti lengvatų.

Siūlomu Projektu yra siekiama reglamentuoti lyninių transporto priemonių integravimo į viešojo transporto sistemą klausimus, vežėjams lyninėmis transporto priemonėmis taikomus reikalavimus, kompensavimo mechanizmus ir kitus su veikla susijusius klausimus. Tačiau Projektu nėra siekiama reglamentuoti techninio pobūdžio klausimus, susijusius su lyninio transporto priemonių infrastruktūros įrengimu ar valdymu, saugumu ar pan. Pastarieji klausimai ir toliau liktų reglamentuojami tų pačių teisės aktų, kurie lyninio transporto priemonių infrastruktūrai ir pačioms transporto priemonėms buvo taikomi iki šiol.

Kartu pažymėtina, kad siūlomu Projektu nesiekama priversti lynines transporto priemones integruoti į viešojo transporto sistemas. Kompetentingos institucijos (pvz. savivaldybės) turėtų pačios nuspręsti, ar konkrečią lyninio transporto infrastruktūrą verta integruoti į viešojo transporto sistemą, bei kaip tai atlikti.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių igalioti atstovai) ir rengėjai:

Lietuvos Respublikos Seimo narys Robertas Kaunas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai:

Projektu siūlomi reglamentuoti teisiniai santykiai šiuo metu nėra išsamiai reguliuojami.

Europos Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1370/2007 *dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų* gali būti taikomas parenkant lyninių kelių infrastruktūros operatorių (žr. [Komisijos pranešimą dėl Reglamento \(EB\) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų aiškinamųjų gairių 2023/C 222/01](#) 2.1.6 dalį). Taip pat Lietuvos Respublikos *pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo* 8 straipsnio 1 dalyje įtvirtinama, kad šis įstatymas taikomas perkančiojo subjekto pirkimams, skirtiems veiklos rūšims, susijusioms su tinklų, skirtų teikti visuomenei *inter alia* funikulierių transporto paslaugas, statyba, įrengimu ir (arba) eksploatavimu. Tačiau minėti teisės aktai neregamentuoja lyninių transporto vežėjams taikomų reikalavimų, kompensavimo mechanizmų ir daugelio kitų klausimų, todėl savaime nebūtų pakankami siekiant pilnavertiško lyninio transporto priemonių integravimo į viešojo transporto sistemą.

Pastebėtina, kad lyninių transporto priemonių infrastruktūros įrengimo, valdymo, saugos ir kitus reikalavimus reglamentuoja įvairūs kiti teisės aktai (žemės, statybų, produktų saugos, darbo saugos ir pan.). Siūlomu Projektu nebūtų keičiamas šiuo metu veikiančioms lyninėms transporto priemonėms jau taikomas reguliavimas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Projektu siūloma sudaryti teisinės prielaidas integruoti lynines transporto priemones į vietinio (miesto, priemiesčio) reguliaraus susisiekimo sistemas tomis pačiomis sąlygomis (*mutatis mutandis*), kokios yra taikomos kelių transporto priemonėms – autobusams ir troleibusams.

Nors lyninės transporto priemonės taptų integruotos į viešojo transporto sistemą per Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekse įtvirtintus teisinius rėmus, Projektu nesiūloma lyninių transporto priemonių infrastruktūros (funikulierių bėgių, lynų kelių) perklasifikuoti į kelius Lietuvos Respublikos kelių įstatymo prasme. Lyninių transporto priemonių integravimas per Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksą, o ne per kitus galiojančius teisės aktus arba naujų įstatymų, skirtų specialiai šioms transporto priemonėms, priėmimą, pasirinktas efektyvumo sumetimais. Lyninės transporto priemonės būtų integruojamos į vietinio (miesto, priemiesčio) viešojo transporto sistemas, kurios pagrinde jau yra aptarnaujamos kelių transporto priemonių: autobusų, troleibusų. Jei lyninės transporto priemonės būtų integruojamos per kitus teisės aktus, pavyzdžiui, reglamentuojančius keleivių vežimą geležinkeliais ar vidaus vandenimis, arba per naują specialų įstatymą, skirtą išimtinai lyninėms transporto priemonėms, kiltų poreikis arba sukurti tokį reguliavimą, kuris visais esminiais savo aspektais (atsakingos institucijos, reikalavimai vežėjams, keleivių teisės ir kt.) sutampa su reguliavimu, taikomu autobusų ir troleibusų viešajam transportui, arba, jei nesutampa, tada kurti papildomus teisinius mechanizmus jų suderinimui (pavyzdžiui, per kombinuotųjų keleivių vežimų institutą, pagal Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymo 5 straipsnį ir 12 straipsnio 2 dalį). Tai būtų neefektyvu, o be to, kuriant papildomą sudėtingą reguliavimą neišvengiamai galėtų įsivelti nenuoseklumų jo viduje arba santykyje su kitais teisės aktais.

Be to, nors funikulierių bėgių ir lynų kelių infrastruktūra ir skiriasi nuo kelių ar geležinkelių infrastruktūros, Europos Komisija yra išaiškinusi, kad lyninio transporto priemonėms gali būti taikomas tas pats reglamentas ([Komisijos reglamentas \(EB\) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų](#)), kuris yra taikomas keleivių vežimui kelių ir geležinkelių transporto priemonėmis (žr. [Komisijos pranešimą dėl Reglamento \(EB\) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų aiškinamųjų gairių 2023/C 222/01](#) 2.1.6 dalį). Taigi, lyninių kelių transporto

priemonių integravimas į viešojo transporto sistemas per viešajam kelių transportui taikomą teisinį reglamentavimą atitiktų ir Europos Sąjungos teisę.

Dėl aiškumo pažymėtina, kad lyninių kelių transporto priemonių integravimas į viešojo transporto sistemą per Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksą nesuponuoja, kad šių transporto priemonių infrastruktūra bus sutapatinta su *keliais* (Lietuvos Respublikos kelių įstatymo prasme). Projektu siūlomi pakeitimai nenulemtų jokių pokyčių nei kelių sampratoje arba keliams taikomame reguliavime, nei lyninių transporto priemonių infrastruktūros (funikulierių bėgių, lynų kelių) sampratoje arba taikomame reguliavime. Projektu siūlomais pakeitimais tik sureguliuojami lyninių transporto priemonių integravimo į viešojo transporto sistemą klausimai, vežėjams lyninėmis transporto priemonėmis taikomi reikalavimai, kompensavimo mechanizmai ir kiti su veikla susiję klausimai, bet ne techninio pobūdžio klausimai, susiję su infrastruktūros įrengimu ar valdymu, saugumu ar pan. Pastarieji klausimai ir toliau liktų reglamentuojami tų pačių teisės aktų, kurie lyninio transporto priemonių infrastruktūrai buvo taikomi iki šiol.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Priėmus įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Priimti įstatymų projektai įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Priimti įstatymų projektai gali turėti teigiamą įtaką, pasireiškiančią verslo skatinimu vystyti lyninio transporto infrastruktūrą, viešojo transporto maršrutų tinklo plėtrą, geresne teikiamų paslaugų apimtimi, administracinės ir biurokratinės naštos mažinimu.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Priėmus teikiamus įstatymų projektus kitų Lietuvos Respublikos įstatymų keisti nereikės.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. KTK projekte pateikiama naujų sąvokų, kurios yra įvertintos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymų projektai neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos teisės aktams.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Įgyvendinant KTK projektą reikės pakeisti:

- Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2024-03-18 įsakymu Nr. 3-223 patvirtintas Keleivių ir bagažo vežimo taisyklės;
- Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2016-01-20 įsakymu Nr. 3-13(1.5 E) patvirtintus Keleivinio kelių transporto kontrolės nuostatus.

TLĮ projektui įgyvendinti reikės pakeisti:

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-04-28 nutarimą Nr. 478 dėl Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymo įgyvendinimo.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Nėra numatomas papildomų išlaidų poreikis.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Lyninės transporto priemonės, viešasis transportas

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.
